

GAZETA NARODOWA

Pismo narodowe rzymsko-katolickie dla Ludu, poświęcone sprawom wsi polskiej.

Abonament przy odbiorze w eksped. mies. zł. 0,85 kwart. zł. 2,55, z dost. poczt. wł. koszt. manip. „ 1,04 „ 3,12, pod opaską w Polsce - - - „ 1,00 „ 3,00, w agenturach - - - - - „ 0,95 „ 2,85.

Wychodzi we wtorek, czwartek i sobotę.

Adres Redacji i Administracji: Toruń, św. Katarzyny 4. Telef.: 57, 300 i 888.

Konto czekowe P. K. O. 200 695.

Ogłoszenia przyjmują wszystkie Biura Reklamowe po cenach oryginalnych. Cena za wiersz milimetry na stronie 7-lamowej 10 groszy. Reklamy za wiersz mm. na stronie 4-lamowej 20 gr. Przy powtórzeniach rabat.

Nr 36

Toruń - Poznań, czwartek 23 marca 1927

Rok 5

Zawodna gra.

Częstokroć dawaliśmy na tem miejscu wyraz pogładowi, że regime p. Piłsudskiego legnie wcześniej czy później w gradzie obstrzału swych niedawnych przyjaciół politycznych. Im więcej w las, tem więcej drzew. — Przewidywanie to staje się coraz aktualniejsze. Dotąd „tatyka wojenna“ p. Piłsudskiego, którą szczycił się wobec korespondenta „Tempa“, ze strategią „przerzucania się z lewej na prawą i z prawej na lewą“ umożliwiła pływaniu na kruchych podstawach powodzenia. Bezprogramowość była do tej chwili pasem ratunkowym, utrzymującym nowy regime na powierzchni władzy państwowej.

Zbawienny doniedawna pas ratunkowy staje się jednak coraz ciśniejszy. Brak w nim miejsca dla swobodnego poruszania się a równocześnie piętrzą się trudności polityczne w taktyce strategicznej „gry wojennej“. W kogo uderzać, na kim się oprzeć? — Brak przeciwnika i pewnych rezerw stwarza sytuację bez wyjścia. Wymyślania na Narodową Demokrację przejadły się samym piłsudczykom a tych, którzy od razu w naiwności swej nie uwierzyli w ich oszczerczą zniewagę, przekonała gruba robota Stpiczynskich, Ehrenbergów i innych, którzy na niej chcieli załatwić porachunki polityczne. Dochodziło wszak do tego, że zwolennicy p. Piłsudskiego z trybuny parlamentarnej wytykali rządowi walkę przeciw Narodowej Demokracji jako znak zupełnego braku programu państwowego dążącą do skaptowania sobie mas radykalnych.

A rezerwy? Dwa kluby rządowe p. Bartla i p. Ciszaka, to po pierwsze siła zbyt słaba a po drugie zbyt niepewna by się na niej z całym zaufaniem móc oprzeć i zażywać błogiego spokoju, lub chcieć pracować w pewnym zdecydowanie wytkniętym kierunku. Teren parlamentarny jest poza tem naszpilkowany ostrokołami o pozycji. Sejm uchwalając poszczególne ustawy państwowe odgradza się palisadami nieufności od rządu, obserwując z za nich posunięcia regime'u, raz po raz strzelając grubszym kalibrem w poszczególne osoby.

Może sobie obóz piłsudczyków lekceważyć opozycyjną siłę parlamentarną. Dość dotąd było przykładu z góry. Kto jednak w tym obozie jest w stanie wskazać zabezpieczenie regime'u w szerokich warstwach społeczeństwa?

Armja i Strzelec? O armji mówić nie będziemy a o Strzelcu mówią same za siebie czyny różnych jego komendantów i szeregowych. Był tak długo silny, kiedy opinja publiczna mniej mu się przyglądała. Baczna obserwacja wyrobiła w społeczeństwie właściwy sąd o jego sile liczebnej a przedewszystkiem moralnej.

Organizacja Związku Naprawy Rzeczypospolitej jako ekspozytura polityczna nowego regime'u. Jest to raczej czynnik taki, który może wiele brać od rządu ale dawać mimo naszczerszej nieraz woli absolutnie nie jest w stanie niczego.

Może liczyć obóz piłsudczyków na opanowaną przez siebie administrację państwową! Nie należy jednak przypuszczać, by ludzie, którzy przeciw nie zawsze szli w kieracie piłsudczyzny krążyli w nim, kiedy rozpocznie się błędne kołowanie.

Pozostają t. zw. szerokie masy! — Tych obiecankami długo żywić nie można a żołądki głodne trzeba zapelnąć chlebem. Odnosi się wrażenie, że właśnie w tym kierunku mocno szwankuje umiejętność regime'u.

Jakie więc wyjście? Znalezione je na prostej drodze. Zalecono powściągliwość pewnym nierozgarniętym umysłom przeciw Narodowej Demokracji, ukroćono nieco rozbrzykaną głupotę walki z Kościołem i tworzy się t. zw. pracę pozytywną.

Jak to wygląda w praktyce? Rozpoczęto walkę z komunizmem środkami dorywczymi. Brak jednak regime'owi zasadniczej woli doprowadzenia tej walki do ostatecznego końca. Rząd odbiera prawo legalności poszczególnym stronnictwom, jako przeciwpaiństwowy, jednakże nie posiada dość siły by anarchję chwycić za głowę i zgnieść ją od podstaw.

Brak decyzji odbija się coraz fatal-

niej na znaczeniu nowego regime'u. „Gra wojenna“ zawodziła na placu bitwy, zawodzi i w polityce. Jednych odstręcza, a drugich nie przyciąga. Od 10 miesięcy wisi wszystko w powietrzu. Zbliżamy się do rocznicy.

O utworzenie giełdy pieniężnej w Katowicach.

W najbliższym czasie projektowane jest utworzenie w Katowicach na wzór Warszawy, Lwowa, Krakowa i Poznania, efektywnej giełdy pieniężnej, któraby regulowała podaż i popyt papierów wartościowych. Próby w tym kierunku były czynione już w zeszłym roku, jednakże związek miejscowych banków stał na stanowisku, że nie zachodzi potrzeba utworzenia takiej instytucji. Obecnie sprzeciwiają się temu projektowi jedynie banki niemieckie.

Szanghaj w płomieniach.

Krwawe walki na ulicach zdobytego miasta.

Splondrowane ulice. — Dzielnice w ogniu. — Walki z wojskami europejskimi.

Londyn, 23. 3. (Tel. wł.)

Według informacji Reutera rozgrywają się w zdobytym przez armję Kantonu Szanghaju straszne wypadki. W części miasta Czaper doszło do starć między oddziałami wojsk kantonjskich a strajkującymi robotnikami i wojskami Szantungu, które opuszczone przez swych oficerów rzuciły się do rabunku miasta. Dworzec północny, położony w tej części miasta i kilkadziesiąt budynków podpalono. Rozprężone wojska pała i mordują. — Chińczycy ostrzeliwali krążownik angielski na co ten odpowiedział kilku salwami swych baterij.

Oddziały wojsk Szantungu przerywały kilkakrotnie kordon wojsk angielskich, otaczających terytorjum koncesyjne. Rozbrojono je jednak i usunięto z terytorjum.

W części europejskich koncesyj panuje spokój, natomiast w chińskiej części miasta całe ulice stoja w płomieniach. Bandy wojsk i strajkujących plondrują, pała i mordują. W mieście slychać zewsząd odgłosy gwałtownej strzelaniny. Do koncesyj europejskich napływają uciekinierzy. — Kryzys jeszcze nie minął.

Czy Nankin zdobyty?

Dwie sprzeczne informacje. — W Szanghaju wre strajk generalny.

Londyn, 23. 3. (Tel. wł.)

Angielskie agencje telegraficzne donoszą o zdobyciu Nankinu przez armję kantonjską. Operująca na tym odcinku armja północna wycofała się z miasta, oddając je bez walki.

Podczas usuwania z terytorjum koncesyj międzynarodowych w Szanghaju oddziałów wojsk Szantungu doszło do starć z oddziałami angielskimi. Kilku szeregowych i oficer angielski odnieśli rany. Również posterunki francuskie ostrzeliwały się podchodzącym patrolem chińskim.

Szanghaj spowity w dymach palących się ulic robi wrażenie Moskwy w dniach przewrotu komunistycznego. Chorągwie czerwone i komunistyczne

proklamacyj widnieją na każdym kroku. Ulice przepelnione są tłumami rozgorączkowanych ludzi, przebiegającymi oddziałami żołnierzy i policji. Co chwile slychać odgłosy strzelaniny. Zdobycie miasta odbyło się bez walk, bowiem armja północna wycofała się bez walki.

Ostatnie wiadomości.

Według wiadomości z Londynu w chińskiej dzielnicy panuje zupełna anarchja. Nanking nie został jeszcze zdobyty przez wojska kantonjskie.

Pierwszy sekretarz ambasady brytyjskiej w Waszyngtonie Newton mianowany został przedstawicielem dyplomatycznym Anglii w Hankou.

Rząd w obstrzale opozycji lewicowej.

Emocjonujące posiedzenie izby. — Budżet z poprawkami senatu uchwalony.

Warszawa, 22. 3. (PAT.)

Na dzisiejszem posiedzeniu Sejmu, złożył ślubowanie nowy poseł Stanisław Janczewski, który wszedł na miejsce śp. Zofii Sokolnickiej.

Sprawa Wojewódzkiego.

Następnie marszałek zarządził odczytanie wyroku sądu marszałkowskiego w sprawie posła Wojewódzkiego. Po odczytaniu marszałek oświadczył że

jakkolwiek prawdziwość wszystkich zarzutów nie została dowiedziona posłowi Wojewódzkiemu, to jednak i te fakty, które stwierdzono ponad wszelką wątpliwość są tego rodzaju, że nie dadzą się pogodzić ze stanowiskiem posła i z obowiązkami poselskimi. Jakkolwiek fakty te nie dadzą się podciągnąć pod literę art. 22 konstytucji, to jednak poza porządkiem prawnym jest jeszcze porządek moralny, a ten został niewątpliwie naruszony.

Pos. Ballin zgłasza wotum nieufności dla rządu.

Dalej marszałek oznajmił, że pos. Ballin (Niez. Partja Chłopska) zgłosił się do niego z tem, że chciałby uzasadnić swój wniosek o uzupełnienie porządku dziennego wnioskiem o wotum nieufności dla rządu. Zdaniem marszałka byłoby sprzeczne z konstytucją, gdyby wniosek o wotum nieufności umieszczono na porządku dziennym tego samego posiedzenia, na którym został zgłoszony.

O ogłoszenie dokumentów sądu marszałkowskiego.

Następnie marszałek zakomunikował, że wpłynął wniosek posła Fiderkiewicza (Niez. Partja Chł.), wzywający marszałka do ogłoszenia protokółu i dokumentów sądu marszałkowskiego w sprawie posła Wojewódzkiego, na co marszałek odpowiedział że dokumenty te nie są jego własnością i że z tą chwilą, gdy sąd zrobił z nich użytek, zostały zwrócone rządowi. Co do ogłoszenia protokółu, to jeżeli Sejm wezwie marszałka do ogłoszenia, marszałek nie uważałby tego za niemożliwe, ale przedtem musiałby się porozumieć z temi osobami, które zasiadały w sądzie.

Budżet z poprawkami senatu.

Zkolei przystąpiono do głosowania nad poprawkami senatu do budżetu.

Ostateczną kwotę wydatków zwyczajnych ustalono na 1.869.422,098 zł., wydatków nadzwyczajnych na 104.005.119, razem suma wydatków administracyjnych wynosi 1.973.427.217. Dochody administracyjne ustalono w kwocie 1.234.771.197, czysty dochód z przedsiębiorstw państw. 107.832.530, czysty dochód z monopoli 647.936.215 — razem dochody 1.990.539.942.

Marszałek oznajmił, że budżet w tem brzmieniu odesłano do ogłoszenia. Przyjęto jeszcze en bloc 121 rezolucyj. Wobec zakończenia prac nad budżetem marszałek stwierdził, że Sejm dokonał swej pracy przed terminem i że z całym uznaniem musi podnieść wyłożoną pracę komisji budżetowej, a zwłaszcza jej przewodniczącego i generalnego referenta.

Przeciwpaiństwowe

wystąpienie pos. Warszawskiego.

Następnie Izba przystąpiła do trzeciego czytania projektu ustawy o zmianie niektórych przepisów, obowiązujących na obszarze województwa pomorskiego i poznańskiego w przedmiocie władz i postępowania dyscyplinarnego przeciwko urzędnikom niesędziowskim.

Głos zabrał pos. Warszawski (kom.) który wstąpiwszy na trybunę, zaznaczył że w imieniu komunistów protestuje przeciwko nowym gwałtom, dokonany przez rząd na chłopskich organizacjach, jak białoruska Hromada i Niezależna Partja Chłopska. Marszałek w tej chwili odebrał głos pos. War-

szawskiemu, przerywając na krótką chwile posiedzenie.

Wznowiwszy posiedzenie, marszałek oświadczył, że wystąpienie pos. Warszawskiego jest niesłychanym w dziejach parlamentaryzmu i że jest zarazem nadużyciem dobrej woli i lojalności marszałka. Ustawę w trzecim czytaniu przyjęto, poczem przystąpiono do sprawozdania komisji konstytucyjnej o wniosku w sprawie zmiany niektórych przepisów o zgromadzeniach, który referował pos. Kiernik (Piast).

Wotum nieufności dla ministrów.

Po przemówieniach przedstawiciela rządu dyrektora departamentu Kiersta, posła Czapińskiego (P. P. S.) i posła Konopczyńskiego (ZLN.) dalszą dyskusję przerwał i przystąpiono do wniosku Wyzwolenia o wyrażenie wotum nieufności ministrowi sprawiedliwości i ministrowi rolnictwa. Wniosek o wyrażenie wotum nieufności ministrowi sprawiedliwości Meysztowiczowi w imiennym głosowaniu został odrzucony 128 głosami przeciw 94. Wniosek, dotyczący min. Niezabytowskiego odrzucono również w imiennym głosowaniu 131 głosami przeciw 83. Na tem rozprawę zakończono.

Pos. Ballin w imieniu Niezależnej Partii Chłopskiej domagał się jeszcze wstawienia na porządek dzienny następnego posiedzenia wniosku o wyrażenie wotum nieufności rządowi marszałka Piłsudskiego. W głosowaniu propozycję pos. Ballina odrzucono.

Następne posiedzenie 25 marca o g. 15-ej po południu.

Sprawy polskie.

Sytuacja strajkowa w Łodzi.

Łódź, 22. 3. (Pat.)

Strajk w przemyśle metalowym został zlikwidowany. Na skutek propozycji inspektora pracy, który stwierdził, że w Warszawie toczą się pomiędzy zarządem głównym związku robotników metalowych w Polsce a przedstawicielami przemysłu metalowego rokowania w sprawie plac, robotnicy przystąpili w dniu dzisiejszym do pracy.

Strajk w piekarniach trwa nadal, gdyż właściciele piekarni cofnęli zaofiarowaną wczoraj podwyżkę zarobków o 5%, motywując tą stanowiskiem magistratu w sprawie cen chleba.

W przemyśle włókienniczym praca wszędzie normalna. Związki robotnicze oraz związki przemysłowców przygotowują dla rządowej komisji arbitrażowej materiały, w których przedstawiają swoje żądania i zajęte stanowisko.

Warunki robotników łódzkich.

Łódź, (A.W.)

Łódzka komisja międzyswiązkowa opracowała memoriał w którym obstaruje przy 25-procentowej podwyżce plac dla robotników, majstrów i pracowników biurowych oraz żąda zagwarantowania w umowie 6-ciogodzinnego dnia pracy w sobotę z zapłatą za 8 godzin, przestrzeganie przez zakłady przemysłowe 8 godzinnego dnia pracy i niedopuszczanie kobiet i młodocianych do pracy nocnej. Memoriał ten został wysłany dzisiaj do Warszawy.

W środę rano nadejdzie z Łodzi odpowiedź związków zawodowych i przemysłowych na zapytania rządowej komisji arbitrażowej. Podstawą do rozpatrzenia sytuacji, jak się dowiadujemy, ma być memoriał zw. zawodowych. Środowe posiedzenie min. Kwiatkowskiego i Jurkiewicza pod przewodnictwem wicepremiera Bartla, obradować będzie nad dalszym tokiem postępowania. Decyzji ostatecznej nie należy jeszcze się spodziewać w środę, albowiem niezależnie od terminu oznaczenia decyzji, obowiązywać ona będzie wstecz od 21 bm.

O ustawę przeciwkomunistyczną.

Warszawa, 22. 3. (Pat.)

Sejmowa komisja konstytucyjna na dzisiejszym posiedzeniu rozpatrywała wniosek Związku Lud. Nar. w sprawie ustawy o walce z komunizmem. Referent pos. Berezowski (ZLN.) zaproponował zmianę projektu ustawy w tym kierunku, aby ją rozszerzyć wogóle na działalność antypaństwową.

Po dyskusji, w której podniesiono szereg wątpliwości natury prawnej, postanowiono odesłać projekt do specjalnej pod-

komisji, do której weszli posłowie Berezowski, Lieberman i Kiernik.

O pragmatykę służbową dla urzędników kolejowych.

Warszawa, 22. 3. (Pat.)

Na posiedzeniu sejmowej komisji komunikacyjnej obradowano dziś nad wnioskiem klubu Ch. D. w sprawie wprowadzenia pragmatyki służbowej dla urzędników kolejowych. Referent pos. Bryła Ch. D. domagał się od rządu, aby poczynił odpowiednie kroki najpóźniej do dnia 31 maja rb. Na termin ten zgodził się również przedstawiciel rządu.

Po dyskusji nad referatem uchwalono odpowiednią rezolucję. Od głosowania wstrzymali się przedstawiciele Piasta i P. P. S. W dalszym ciągu posiedzenia poseł Bryła poruszył sprawę nowych linii lotniczych, a poseł Ostrowski (Piast) omówił sprawę nieetatowych pracowników kolejowych. Obie te sprawy znajdują się na porządku dziennym następnego posiedzenia komisji.

Koleje przedsiębiorstw państwowem.

Warszawa, 23. 3. (tel. wł.)

Wczoraj minister komunikacji oświadczył delegacji kolejarzy, że w przeciągu najbliższych dwóch tygodni nastąpi przeobrażenie kolei w przedsiębiorstwo państwowe i że w tym czasie będzie mogła nastąpić także reorganizacja plac.

Gen. Sosnkowski.

Warszawa, 23. 3. (tel. wł.)

Gen. Kazimierz Sosnkowski bawi obecnie w Paryżu i wraca do kraju około 15 kwietnia rb.

P. Zaleski przemówi.

Warszawa, 23. 3. (tel. wł.)

Minister spraw zagranicznych Zaleski przemawiać będzie na posiedzeniu komisji spraw zagranicznych w piątek 25 bm.

Rozwiązanie komisji opiniodawczej pracy.

Warszawa, 23. 3. (tel. wł.)

Komisja opiniodawcza pracy przy prezydium Rady Ministrów będzie rozwiązana, a to wskutek ustąpienia socjalistów, do których przyłączył się również socjalista niemiecki pos. Kronig.

Pos. Patek konferuje.

Warszawa, 23. 3. (Tel. wł.)

W dniu wczorajszym poseł Rzplitej w Moskwie Patek odbył dłuższą konferencję z Panem Prezydentem Mościckim. Jest już rzeczą ustaloną, iż poseł Patek powróci do Moskwy w końcu bieżącego tygodnia.

Nuncjusz apostolski w Warszawie.

Warszawa, 23. 3. (tel. wł.)

W kołach duchownych potwierdzane są informacje o definitywnym wyznaczeniu na stanowisko nuncjusza w Warszawie dotychczasowego nuncjusza w Belgradzie Hermenegilda Pelgrineckiego, który przebywał w Warszawie w czasie nuncjatury za Papieża XI.

Rewizje w lokalach N. P. Chł.

Warszawa, (A. W.)

W związku z zlikwidowaniem antypaństwowej Niezależnej Partii Chłopskiej dokonano w Warszawie 14 rewizji. Znaleziono materiały nie przedstawiające żadnej wątpliwości o działalności antypaństwowej tej partii. Aresztowano niejaki Gąleż i Ulatowski. Wśród materiałów archiwalnych znaleziono również listy od chłopów między innymi z ziemi kieleckiej, w których N. P. Ch. spotyka się z potępieniem swej działalności przeciw państwu.

Nadużycia parcelacyjne w majątku Jaryńówka.

Warszawa, 22. 3. (PAT.)

Sejmowa komisja reform rolnych pod przewodnictwem wicemarszałka Zwierzyńskiego na podstawie referatu pos. Kordowskiego (Wyzw.) zajmowała się sprawą nadużyć w majątku Jaryńówka na Polesiu. W toku dyskusji przyjęto cały szereg rezolucji, wzywających rząd do pociągnięcia winnych do odpowiedzialności, do ścisłego przestrzegania przepisów ustawy o reformie rolnej, wreszcie do przyspieszenia parcelacji tego majątku.

O tajemnicę urzędową na Pomorzu.

Warszawa, 23. 3. (tel. wł.)

Wczoraj został zgłoszony szereg interpelacji, między innymi w sprawie napadu na redaktora „Słowa Polskiego“ we Lwowie. Posłowie Kubiak, Sołtysiak i Sztur-

mowski zgłosili interpelację w sprawie Antoniego Miotka z Pucka. Chodzi o to, kto zdradza tajemnice urzędowe na Pomorzu.

Kogo przeraża zmiana ordynacji wyborczej.

Warszawa, 23. 3. (tel. wł.)

Wczoraj odbyły się obrady Koła Żydowskiego, na których, po referacie posła Schreibera, podjęte zostały uchwały stwierdzające, iż zmiany ordynacji wyborczej, w opinii Koła Żydowskiego, są zamachem na interesy ludności żydowskiej i konstytucyjnie zagwarantowaną równość obywatelską. Jednocześnie uchwalono przedłożenie w komisji konstytucyjnej kontynuowanie dotychczasowej taktyki koła w zakresie sprawy zmian ordynacji wyborczej.

Nowe defraudacje podatkowe w Gdańsku.

Gdańsk, 22. 3. (PAT.)

Na obszarze Wolnego Miasta Gdańska wykryto znowu nadużycia w urzędach senackich. Mianowicie w Sopocie pewien urzędnik podatkowy defraudował w ciągu kilku lat około 3.000 guldenów z wpływów podatkowych. W związku z tem prasa gdańska żąda od senatu przeprowadzenia

jak najściślejszej kontroli celem zapobieżenia podobnym nadużyciom.

Ułaskawienie.

Warszawa, 23. 3. (Tel. wł.)

Pan Prezydent Rzplitej ułaskawił skazanego na karę śmierci przez sąd doraźny w Częstochowie, wyrokiem z dnia 21-go marca rb. Szczepana Lyko. Lyko skazany został na karę śmierci za zarabianie w lesie pod wsią Skopin powiatu częstochowskiego Jankla Reibera w celach rabunkowych.

Samobójstwo prezydenta miasta Kielc.

Kielc. (A. W.)

Z Kielc donoszą o samobójstwie prezydenta miasta Mieczysława Łukasiewicza. P. Łukasiewicz cieszył się dotąd jak najlepszą opinią w Kielcach. Ostatnimi czasami krążyły po mieście wersje, że uwikłał się on w różne sprawy finansowe.

P. Bartel podobno mówił.

Warszawa, 23. 3. (tel. wł.)

Wczoraj rozeszła się pogłoska w kołach politycznych o wywiadzie, którego miał udzielić wicepremier Bartel jednemu z korespondentów zagranicznych. W wywiadzie tym wicepremier Bartel stwierdził, iż kadencja sejmu w każdym razie nie będzie zamknięta przed jej upływem tj. w październiku.

Stronnictwa prawicy ratują ministrów p. Piłsudskiego.

Oświadczenie posła Stanisława Gąbińskiego.

Warszawa, 23. 3. (tel. wł.)

W głosowaniu wczorajszym za wnioskami Wyzwolenia o wyrażenie wotum nieufności ministrom Meysztowiczowi i Niezabytowskiemu głosowała lewica aż do N. P. R. włącznie, z wyjątkiem Żydów i 2-ch klubów rządowych: Klubu Pracy i N. P. R. — lewicy. Oba te stronnictwa wstrzymały się od głosowania.

Przeciw wnioskowi głosowali: ZLN., Ch. N., Ch. D., Katolicki Klub Ludowy.

Klasyczne jest wstrzymanie się od głosowania dwóch grup rządowych, które nie miały nic do powiedzenia o członkach rządu. Prezes ZLN., Gąbiński w sprawie głosowania oświadczył:

— „Oświadczyłem kilkakrotnie przed-

stawicielom innych stronnictw, że ZLN., nie mając zaufania do rządu będzie głosował za wotum nieufności dla cała rządu a nie będzie szedł na rękę tym stronnictwom lewicy, które chciałyby usunąć tego lub innego ministra, który jest im nie- wygodny, bądź z tego powodu, że występuje otwarcie przeciwko wyrotowym założeniom, bądź dlatego, że może sprzeciwiać się w Radzie ministrów posunięciom niezgodnym z konstytucją. Z tych przyczyn ZLN. także i dzisiaj głosował przeciw wotum nieufności dla ministrów Meysztowicza i Niezabytowskiego, co oczywiście nie oznacza zupełnie wotum zaufania ani dla rządu ani dla poszczególnych ministrów.

Nowelizacja ustawy stemplowej.

Nad poprawkami obraduje sejmowa komisja skarbowa.

Warszawa, 22. 3. (PAT.)

Sejmowa komisja skarbowa pod przewodnictwem posła Byrki (Piast) załatwiła dziś trzecie czytanie projektu ustawy, nowelizującej niektóre przepisy ustawy o opłatach stemplowych. Nowele zreferował pos. Manaczyński (ZLN.). Przyjęto szereg poprawek, z których najważniejsza do art. 73 zmierza do zwolnienia od opłat stemplowych rachunków, wystawianych w handlu detalicznym dla konsumentów do wysokości 100 zł. (dotychczas było 20 zł.). Do art. 136 i 137 przyjęto również poprawki, zwalniające od opłat pokwitowania z od-

bioru przedmiotów wartości nie przewyższającej 50 zł. Ponadto zwolniono od opłat wszelkie akty, związane z wykonaniem reformy rolnej, jeżeli wartość ruchomości nie przewyższa 500 zł.

W końcu rozszerzono uprawnienie do kasowania stempli wekslowych na urzędy państwowe wogóle. Wniosek pos. Wartalskiego (ZLN.), aby izby skarbowe obowiązane były w terminie 3-miesięcznym rozstrzygać odwołania do nich wniesione — został odrzucony. Pos. Wartalski zapowiedział wniesienie tego wniosku jako wniosku mniejszości na plenum Izby.

Kronika telegraficzna

Rząd francuski nie będzie interwenjował w zatargu włosko - jugosłowiańskim.

Rada ministrów zastanawiała się nad sytuacją w Chinach i nad incydentem włosko - jugosłowiańskim.

Havas dowiaduje się, że rząd francuski nie zamierza obecnie zaofiarować w porozumieniu z rządem angielskim swego pośrednictwa mocarstwom, zainteresowanym w zatargu włosko - jugosłowiańskim.

Opinia włoska broni się przeciw Lidze Narodów.

Rzym, 22. 3. (PAT.)

Wczorajsze dzienniki wieczorne za mieszcząc dłuższe artykuły z powodu zbrojen Jugosławji. Szczególnie energicznie zwracają się dzienniki przeciwko wszelkim próbom oddania zatargu włosko - jugosłowiańskiego decyzji Ligi Narodów.

Włoski ambasador w Londynie wi-

zytował wczoraj ministra spraw zagranicznych Chamberlaina.

Dzieci zatrute gazem.

Amsterdam, 23. 3. (R.)

W Gromingen pewna kobieta wychodząc z domu, gdzie mogła troje dzieci do snu, zapomniała zakręcić kurek od gazu. Gdy po dwóch godzinach powróciła znalazła dzieci swe nieżywe.

Masowe kradzieże samochodów.

Paryż, 23. 3. (R.)

W ostatnim miesiącu naliczono 35 kradzieży samochodów. — Policja stwierdziła, że wywożono je do Brukseli i tam sprzedawano. W Brukseli aresztowano dwóch członków tej bandy złodziejskiej.

23. III. Bank Polski płacił za:

Dolary amerykańskie	-	-	8,89
Marki niemieckie	-	-	211,43
Guldeny gdańskie	-	-	172,40
Franki szwajcarskie	-	-	171,73
„ francuskie	-	-	34,88
Funty szterlingów	-	-	43,36

Tylko jeszcze do jutra przyjmują listowi zamówienie na prenumeratę!

Kto do tego dnia nie zamówi „Słowa Pomorskiego“ na II kwartał lub na kwiecień, będzie musiał to uskutecznić w urzędzie pocztowym, co przy późniejszym zamówieniu powoduje nieraz

przerwę w dostarczaniu pierwszych numerów w miesiącu.

„Lohengrin“

na scenie opery toruńskiej.

Znany wszyscy niezwykle trudne warunki, w jakich pracuje opera, jej skromne zasoby, toteż zapowiedź wystawienia „Lohengrina“ przyjęto z pewnym niedowierzaniem.

Prawda, że Wagnera wystawiano nie tylko w Bayreuth i na scenach stołecznych. Przecież i małe sceny prowincjonalne — zwłaszcza niemieckie — porwały się na wystawianie nawet późniejszych dzieł wagnerowskich, chociaż rozporządzały naogół znacznie gorszym materiałem głosowym i aktorskim niż nasza opera. Zato skompletowanie chórów i orkiestry mniej nastrożało trudności.

O ile chodzi o orkiestrę — to p. dyr. Bojanowskiemu w znacznej części udało się trudności te przezwyciężyć. Orkiestrę uzupełniono, tutti brzmi potężnie, pełno, natomiast w poszczególnych zespołach odczuwa się jeszcze niepewność i zdarzają się niemiłe wykołejenia. Usterki te znikną niewątpliwie w późniejszych przedstawieniach.

Stabiej natomiast przedstawiają się chóry; zwłaszcza w nielatach podwójnych chórach męskich. Pomoc, jaką chór teatralny otrzymał ze strony amatorów jest stanowczo nie wystarczająca. Przytem niepewność śpiewacza wpływa hamująco na grę zespołu chórowego, co również odbija się ujemnie na całości.

Znacznie lepiej wypadły partje solowe. Nie zawiodł przedewszystkiem p. Kowalski, który głosowo i aktorsko opanował partje tytułową w zupełności. Zławsza w akcie pierwszym i w zakończeniu miał p. Kowalski momenty świetne. (Trudno jednak powstrzymać się od uwagi pod adresem wielbicieli artysty, że przerywanie ciągłości muzycznej dramatu oklaskami i rzucaniem kwiatów — jest nie na miejscu).

P. Kałuska (Elza) lepsza w scenach dramatycznych niż lirycznych wydawała się, jakby niedysponowana.

Partje Ortrudy śpiewała artystka opery poznańskiej p. Lenczewska, która do Torunia przybyła tuż przed przedstawieniem i bez próby zastąpiła chorą p. Czarlińską; pomimo, iż charakter głosu artystki nie zupełnie odpowiada wymogom tej partji — była to jednak kreacja poważna.

P. Krugłowski zbyt powściągliwy w grze i mimice byłby niewątpliwie jako Telramund korzystniejsze wywarł wrażenie, gdyby nie wprost antywagnerowska dykcja artysty.

Do zupełnie poprawnie wykonanych partji zaliczyć także należy króla (p. Bolko) oraz herolda (p. Zuczkowski).

Gdyby wykonanie rozpatrywać z punktu widzenia czysto wagnerowskiego, t. j. zupełnej harmonji pomiędzy słowem, śpiewem i grą, to kto wie, czy nie należałoby przyznać, że obok Lohengrina najbardziej wagnerowskim był właśnie w swej niewielkiej partji p. Zuczkowski.

Wogóle jeśli można wykonaniu całości postawić jakiś zarzut, to chyba właśnie ten, że wykonawcy z reżyserem na czele, zbyt mało — zdaje się — zagłębiali się w partyturze, w której szukać należało nie tylko swych partji wokalnych, lecz wszelkich wskazówek dotyczących gry. Przecież każdej niemal frazie muzycznej odpowiada moment akcji dramatu. Partja orkiestrowa nie jest „akompanjamentem“ lecz scenarjuszem z którego obficie czerpać powinni wszyscy wykonawcy: Soliści, chóry a nawet... elektrotechnicy.

Byłoby to najpoważniejsze zastrzeżenie przeciw interpretacji Wagnera na naszej scenie. Okolicznością „lagodzącą“ jest natomiast szczupłość naszej sceny, która hamowała swobodę ruchów artystów a zapewne i pomysły reżyserji.

Publiczność — jest to nasza publiczność. Ponieważ nie śpiewała żadna „gwiazda“ warszawska, na premierę stawiała się niechętnie. Drugie zaś przedstawienie miało frekwencję skandalicznie słabą. Bodaż że więcej było wykonawców niż słuchaczy.

Ze w takich warunkach dyrekcji i artystom nie opadają ręce, że pomimo tej niechędanej obojętności p. t. publiczności zdobywają się na wystawienie dzieł, wymagających tyle nakładu pracy — za to należy im się w istocie jak najgorętsze uznanie.

A. R.

Nieuchwytnie złoto.

Uczony szwedzki Svante Corhenius obliczył, że w wodzie morskiej świata znajduje się około 8.000.000.000 tonn złota. — Opierał się przytem na założeniach różnych analityków, twierdzących, że tonna wody morskiej zawiera 6 mg. złota. Rzecz oczywista, że zagadnieniem tem zajęło się dużo ludzi nauki w zamiarze wynalezienia sposobu na wydobycie tych olbrzymich skarbów z głębin oceanów.

Między innymi studiował ten problem tajny radca instytutu dla chemji fizykalnej w Datslem, prof. Haber. Eksperymenty dokonane przez Habera stwierdziły nie-

możliwość wydobycia złota z wody morskiej. W każdym razie w takich ilościach któreby się opłacały dla celów gospodarczych. Ilość 6 mg. na tonnę wody jest co prawda nikła. W południowo-afrykańskich rudach żelaznych znajduje się złoto w ilości 10 gr na tonne, a więc 1000 razy większej. Trzeba poza tem dużo pracy, by je wydobyć z rudy żelaznej podczas gdy płynna woda powinna stwarzać znacznie mniej trudności. Kilka lat eksperymentów unicestwiły jednak śmiałe marzenia uczonych.

Dokument zaborczości niemieckiej.

Rada miejska Paryża wydała obecnie dzieło Rene Weissa, zatytułowane: „Paryż w hołdzie Gallieniemu, swemu wybawcy“. Intransigent podaje reprodukcję jednej z ilustracji dzieła, dobitnie uzmysławiającej stan ducha Niemców przed klęską nad Marną. Jest to jedna z tych przygotowanych zawczasu pocztówek, które miały być rozdane żołnierzom armji gen von Klucka po zwycięskim wkroczeniu do Paryża.

Przedstawia ona żołnierza niemieckiego w piketach, siedzącego o-

krakiem na wieży Eiffla i powiewającego zwycięsko sztandarem czarno-białym - czerwonym. Nad miastem unosi się Zeppelin ogromnych rozmiarów. Kartę zaopatrzono napisem: „Durch Frankreich sausen wir im Sturm, bald winken wir vom Eiffelturm!“

Na szczęście „pobożne“ życzenia Niemców nie ziściły się... Pocztówka zaś zostanie po wieczne czasy dokumentem zachłanności i zaborczości germańskiej.

19 marca.

— Te, Antek, czemu to dziś takie demonstracyjne pustki na ulicach?
— Imienny, bracie, entuzjazm rozumiesz?

RÓŻNE

Koniec bajki o księżniczce Anastazji.

Biuro Wolffa podaje oświadczenie byłego profesora córki cesarza Mikołaja II, Gillarda, który kategorycznie dementuje rewelacje dzienników berlińskich o rzekomem ocaleniu księżniczki Anastazji. Gillard stwierdza, że nikt z osób dawnej rodziny cesarskiej nie rozpoznał w pani Czajkowskiej dawnej księżniczki Anastazji. Wszystkich uderzyła poza tem okoliczność, że rzekoma księżniczka Anastazja włada tylko językiem niemieckim, którym dawniej wielka księżniczka nie mówiła wcale.

Żelazna księżnica.

Tak zwana „żelazna księżnica“ w British Museum zawierająca 4.000.000 tomów, grozi zawaleniem. Ciężar jej wynosi dziś już tysiące tonn, a miesięcznie przybywa około 30.000 tonn, tak, że niebezpieczeństwo katastrofy jest bliskie. Premierowi Baldwinowi zwrócił specjalna delegacja uwagę na ten fakt grozący kulturze angielskiej niepewetowanymi stratami. Rzeczoznawcy twierdzą, że struktura budowy całego gmachu księżnicy wymaga gruntownej renowacji. Sumy, konieczne na ten cel wyniosą kilkadziesiąt milionów złotych.

Piękne świadectwo.

Podczas obrad angielskiej izby gmin nad projektem ustawy o opiece państwowej dla umysłowych matolek olbrzymi wesołość wywołało oświadczenie jednego z deputowanych, że największą ilość tych nieszczęśliwych ludzi znaleźć można w angielskim mieście uniwersyteckim, Oxfordzie.

Fala zimna od wschodu.

Rosję nawiedziła nowa fala zimna. W północnych częściach Rosji temperatura spadła do 35° C. Fala zimna osiągnęła już Moskwę, gdzie zanotowano już 15° poniżej 0. Liczą się ze spadkiem temperatury do 25° poniżej 0. Natomiast z południowej Rosji donoszą o roztopach i powodziach. Na Dnieprze pod Kijowem utworzyły się olbrzymie zatopy, kry lodowej. Kiedy

Dniepr ruszył na lodzie znajdowało się 13 osób, które fala porwała ze sobą.

Nowe mundury francuskie.

Paryski „Le Journal“ donosi, że armja francuska ma otrzymać nowe mundury polowe. Kolor błękitny okazał się podczas wojny niepraktyczny. Wojska francuskie otrzymają mundury khaki, szarozółtego koloru amerykańskich. W budżecie na rok 1925 zarezerwowano na ten cel 125.000.000 franków, na rok 1926 — 265.000.000 frank.

Obawa powodzi na północy Kaukazu.

W dolinie Donu, wskutek nagromadzenia się znacznych ilości śniegu i lodu, spodziewana jest powódź. Mieszkańcy okoliczni w obawie wylewu, sprzedają swój dobytek, i emigrują na południe.

Jak ludzie jadają.

Zdaniem dyrektora szkoły psychoterapii w Paryżu, odrazu poznać można z zachowania się narodowość klientów danej restauracji.

Oto, naprzykład, Amerykanie. Gdy małżeństwo amerykańskie zasiądzie do stołu w restauracji, to małżonka bierze do ręki spis potraw, sama wybiera potrawy i to w znacznej ilości, poczem je mało, ale małżonek zmiata wszystko.

Anglicy wybierają przedewszystkiem najlepsze miejsce w restauracji, poczem małżonek wybiera potrawy, które następnie oboje zjadają z apetytem.

Niemiec jada zwykle w restauracji sam jeden. Często zaś przychodzi do restauracji, zjadłszy już swój obiad domowy, aby do reszty zaspokoić swój apetyt, a głównie, aby opić się do syta piwem.

Małżeństwo francuskie wybiera miejsce, z którego może wszystkich obserwować, poczem oboje studjują spis potraw, naradzając się długo nad ich wyborem

Wykrycie olbrzymich oszustw w Berlinie.

W Berlinie aresztowano 20 osób pośród poważnego kupiectwa, którym udowodniono uprawianie oszustwa na szeroką skalę. Znajdując się między niemi przedstawiciele inteligencji, byli oficerowie, właściciele banków itd. Szukali oni swoich ofiar między drobniejszymi kapitalistami, którym zapomocą sprytnie obmyślanych intere-

sów lombardowych wyłudzały znaczne kapitały. Niecny swój proceder uprawiali od przeszło 2 lat i to z taką ostrożnością i rafinerją, że dopiero teraz policja kryminalna posiadła dostateczne dowody, aby szajkę poszukiwać. Cała sprawa wywołała wielki skandal w Berlinie i pociągnęła za sobą kompromitację wielu ludzi na wysokich stanowiskach.

16000000 rubli dla robotników angielskich.

Według zestawień sekretariatu komunistycznych związków zawodowych w Rosji, zebrano w Bolszewji 16.000.000 rubli złotych na strajkujących robotników angielskich.

Pomorska wystawa radjowa.

Toruńskie Koło Stowarzyszenia Radiotechników Polskich urządzi dnia 2., 3., 4. i 5. kwietnia b. r. w Toruniu Pomorską Wystawę Radjową pod protektoratem JWPana wojewody Kazimierza Młodzianowskiego w salach Dworu Artusa.

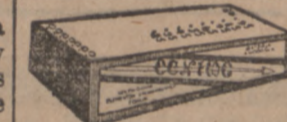
Komitet honorowy: WP.: Berbeck Leon — generali dywizji, dowódca O. K. VIII; Bolt Antoni, prezydent miasta Torunia; Ruszczyński Adam, prezes Sądu Apelacyjnego; Szwemim Jan, kurator Pomorskiego Okręgu Szkolnego; dr. Wybicki Józef, starosta krajowy pomorski.

Komisja sędziowska: Prezes WP. Schmidt Jakób, dyrektor Urzędu Telegraficznego w Toruniu. Członkowie: WP.: Bolt Antoni, prezydent miasta Torunia; Hoffmann Alfons, dyrektor Pomorskiej Elektrowni Krajowej „Gródek“; Popławski Marceł, dyr. Konserwatorium w Toruniu; Stręk Andrzej, pplk. szef łączności; Zagórski Józef, prof. gimnazjum męskiego.

Za najlepiej skonstruowany odbiornik amatorski jednolampkowy (bez kryształu) i zademonstrowany najlepszy odbiór na nim wyznacza Koło Toruńskie St. R. P. nagrodę 100 złotych.

Otwarcie wystawy nastąpi dnia 2. kwietnia b. r. o godz. 18.00. Wejście na wystawę 1 zł. Dla młodzieży szkolnej i wojskowych, do sierżanta włącznie, 0,50 zł.

Wszelkich informacji dotyczących wystawy oraz warunków na jakich mogą być wystawiane ekspozycje przez radioamatorów oraz firmy radjowe udziela Zarząd Koła, Toruń gimnazjum męskie.

Baczność!
Radio-Amatorzy!

Baterje anodowe „Ogniwo“ niezrównanej dobroci. Prosimy się przekonać. Do nabycia we wszystkich składach radjo-technicznych k 3206

RADJO

Czwartek, 24. 3. 1927 r.

Warszawa, 1111 m.

15.00—15.25: Komunikaty: gospodarczy i meteorologiczny. 17.00—17.25: Odczyt pt. „Trudnie, ich życie i zadanie“ — wygłosi p. Kazimierz Bajorek (Dział „Rolnictwo“). 17.30—17.55: Odczyt pt. „Przysięga Kościuski“ — wygłosi prof. Henryk Mościcki. 18.00—18.40: Transmisja muzyki tanecznej z kawiarni „Gastro-nomja“. 18.40—19.00: Rozmaitości. 19.00—19.25: 12-ta lekcja kursu elementarnego języka angielskiego. 19.30—19.45: Komunikat rolniczy. 19.45—20.10: „Udział społeczeństwa w walce o zdrowie publiczne“ — dr. Marcja Kacprzak. 20.10—20.30: Przerwa. Przystępnie komunikaty. 20.30: Koncert symfoniczny, muzyka francuska. Wykonawcy: orkiestra powiększona P. R. pod dyr. Józefa Ozimińskiego i Berta Crawford (śpiew). 1. Leo Delibes: Balet indyjski z op. „Lakme“. I. Tarama, II. Rektah, III. Persian. IV. Coda — wykona orkiestra. 2. L. Delibes: Arja z opery „Lakme“ odśpiewa p. B. Crawford. 3. Delibes: a) solo skrzypce z baletu „Sylvia“ wykona z tow. orkiestry prof. Jan Dworakowski. b) Passepied z muzyki baletowej „Król się bawi“ wyk. orkiestra. 4. P. Lacombe: suita afrykańska: a) Bamboula (taniec negrów), b) Khacidah (Marzenie Araba), c) La Noubra, wykona orkiestra. 5. Pieśni, odśpiewa p. B. Crawford. 6. a) Massenet: E-legja, b) Godard: Taniec gwiazd (walc) wykona orkiestra. Sygnal czasu. — Komunikaty prasowe.

Kraków, 422 m.

19.00—19.25: O popieraniu talentów i zapobieganiu ich marnowaniu się, dr. J. Piltz, profesor Uniwers. Jagiel. 19.30—19.55: Izak Newton w 200 letnią rocznicę śmierci dr. K. Zakrzewski, prof. Uniw. Jagiel.

HERBATA PERŁOWA

AROMATYCZNA, MOCNA I WYDAJNA.
WSZECHŚWIATOWA FIRMA, ISTNIEJĄCA OD ROKU 1787.

Jak utrzymać wełniane artykuły w miękkiej i wełnistej formie.

WEŁNIANE artykuły są prane z wielką trudnością zapomocą zwyczajnego i podrzędnego gatunku mydła. Wełniane artykuły gubią z łatwością miękkość, kurczą się, a pozbawione są zupełnie czyste, te które są białe zmieniają kolor na żółty.

Lux, który wytwarza czystą i obfitą mydlinę jest zaradczym środkiem przeciwko tym i innym niedomaganiom, który szybko czyszczy tkaniny artykuły, Kombinezje, pończochy, golfy,

wełniane czapki, szaliki, jednym słowem wszystkie artykuły, które wymagają starannego prania.

Kombinacje wymagają szczególnej uwagi, ze względu na to, że stykają się bezpośrednio z ciałem i wsiakają pot skóry.

Z tego więc powodu jest bezwzględnie wskazane używanie Lux'u, który składa się z najczystszych materiałów surowych, i może czyszczyć artykuły wełniane w najdoskonalszy sposób.

LUX

Lever Brothers Limited, Anglja

KUPON
Do. p. L. Reida, Strzyżyna Poczta 479, Poczta Główna, Warszawa.
Upraszam o bezpłatne przesłanie mi próbnego paczki Lux wystarczającego na próbną pranie.
Imię i nazwisko .....
Adres .....
(Uprasza się o wyraźne pisanie)
S.P.4

S. P. 4. M.

PIANINA, po przystępnych cenach, w pierwszorzędnym wykonaniu także na raty, poleca

B. SOMMERFELD,

Fabryka pianin,
Bydgoszcz, ul. Sniadeckich 56

Tel. 883 i 918.

Filja: Grudziądz, ul. Groblowa 4.

Tel. 229.

Firma B. Sommerfeld prowadzona pod osobistym kierownictwem założyciela, istnieje przeszło 20 lat.

Firma postawiła sobie jako zadanie fabrykowanie specjalnego modelu po cenach umiarkowanych.

Pianina te posiadają najmodniejszą konstrukcję krzyżową, panczerz metalowy, wzgl. strojnik opancerzony i przedyblowane kołki, przez co gwarantuje się szczególnie utrzymanie strojenia; specjalne urządzenie klawiatury umożliwia lekką grę. — Do wszystkich instrumentów w budowie jest pierwszorzędne mechanizmy i repetycja. Dźwięk jest wobec wyżej podanych potężny i bardzo melodyjny.

Stale nadsyłane uznania szanownej klienteli jako to: szkół muzycznych, profi orów, lekarzy, nauczycieli itd. udowadniają popularność fabrykatu „Sommerfeld” we wszystkich warstwach i świadczą o zadowoleniu i stałym poleceniu.

Wyżej opisane instrumenty zostały na wystawach kilkakrotnie premjowane i otrzymała firma złoty i srebrne medale.

k3193

Pryszczki i wagner

usuniecie i osiągnięcie kwitnącą cerę dzięki użyciu pasty i pigulek „HYDRONAL”. Cena 8 zł. Dr. Caspary & Co Gdańsk (Danzig).

Żądajcie Słowa Pomorskiego.

Majątek

Dembice, poczta Włocławek. Kruzyn posiada w swych szkołkach w dużym wyborze jabłonie, grusze, czereśnie, orzechy, brzoskwinie, morele, maliny, porzeczki i t. p. Zamówienie uskuteczni się na miejscu, lub koleją. Cenniki wysyła się na żądanie. d5371

Wiosna 1927

NA BIEŻĄCY SEZON

polecam

- Pierwszorzędne Nasiona -

Gospodarcze — Warzywne
Kwiatowe — Leśne

Wszelkie zboża siewne

B. Hozakowski, Toruń

Skład i hodowla nasion — Zakłady ogrodnicze.
(Ilustrowany cennik główny wysyłam na żądanie bezpłatnie.) k 2902

Choroby płuc!

Stosowany przez pp. doktorów „Balsam Thiocolan Age” przy gruźlicy, bronchicie, kaszlu, ułatwia wydzielenie się płwociny, wzmacnia organizm i samopoczucie chorego, powiększa wagę ciała.

„Balsam Thiocolan Age” sprzedają apteki. Żądajcie tylko w oryginalnym opakowaniu apteki A. Gąsackiego w Warszawie, ul. Leszno 41. k1010

Lcz. 2. R. 60/26.

EDYKT.

W sprawie: **Anastazji Meyerowej** z domu **Tobolska** z Kowalewa powódki, zastąpionej przez adwokata **Wardę** w Toruniu przeciw jej mężowi robotnikowi **Janowi Meyerowi** dawniej w Kowalewie, obecnie nieznanemu pobytu pozwanemu o rozwód, wniesiona została przez powódkę do tut. Sądu dnia 25 października 1925 r. skarga z wnioskiem o wyznaczenie przed Sądem Okręgowym w Toruniu ustnej rozprawy i orzeczenie: I. Małżeństwo stron rozwiązuje się z winy pozwanego. II. Pozwany ponosi koszty sporu. Na podstawie tej skargi został wyznaczony termin do ustnej rozprawy na **dzień 2. maja 1927 r. o godz. 10. przed połudn. sala 19**, na który wzywa się pozwanego z tem, by do swego zastępstwa obrał adwokata, urawnionego do wykonywania zawodu adwokackiego przed Sądami Ziem Zachodnich. Toruń, dnia 8. lutego 1927 r. k3275

I. Wydział Cyw. Sądu Okręgowego.

Lcz. 2. R. 11/27.

EDYKT.

W sprawie **Klary Oklakowej** z domu **Kurowskiej** w Toruniu Plac Katarzyny Nr. 6 powódki zastąpionej przez adwokata **Kurzętkowskiego** w Toruniu przeciw **Zygmuntowi Oklakowi** dawniej w Toruniu, obecnie nieznanemu z miejsca pobytu pozwanemu o rozwód wniesiona została przez powódkę do tut. Sądu dnia 21. lutego 1927 r. skarga z wnioskiem o wyznaczenie przed Sądem Okręgowym w Toruniu ustnej rozprawy i orzeczenie: I. Małżeństwo stron rozwiązuje się z winy pozwanego. II. Koszty sporu ponosi pozwany. Na podstawie tej skargi został wyznaczony termin do ustnej rozprawy na **dzień 23 maja 1927 r. o godz. 10-tej przed południem sala 19**, na który wzywa się pozwanego, z tem by do swego zastępstwa obrał adwokata uprawnionego do wykonywania zawodu adwokackiego przed Sądami Ziem Zachodnich. Toruń, dnia 7 marca 1927 r. k3277

I. Wydział Cyw. Sądu Okręgowego.

Lcz. 2. R. 3/27.

EDYKT.

W sprawie **Marty Aleksandrowskiej** z domu **Dończyk** w **Chełmnie** ul. Dominikańska Nr. 15 powódki zastąpionej przez adwokata **Kurzętkowskiego** w Toruniu przeciw kupcowi **Feliksowi Aleksandrowskiemu** w **Chełmnie**, obecnie nieznanemu z miejsca pobytu pozwanemu o rozwód wniesiona została przez powódkę do tut. Sądu dnia 13. stycznia 1927 r. skarga z wnioskiem o wyznaczenie przed Sądem Okręgowym w Toruniu ustnej rozprawy i orzeczenie: I. Małżeństwo stron rozwiązuje się z winy pozwanego. II. Koszty sporu ponosi pozwany. Na podstawie tej skargi został wyznaczony termin do ustnej rozprawy na **dzień 16 maja 1927 r. o godz. 10-tej przed poł. sala 19**, na który wzywa się pozwanego, z tem by do swego zastępstwa obrał adwokata uprawnionego do wykonywania zawodu adwokackiego przed Sądami Ziem Zachodnich. Toruń, dnia 2 marca 1927 r. k3276

I. Wydział Cyw. Sądu Okręgowego.

M. Hartwig i S-ka w Toruniu

— polecają —
z oddziału samochodowego

samochody
„FORD”
traktory
„FORDSON”
plugi
„OLIVER”

oraz wszelkie części zamienne i przybory samochodowe.

Własne warsztaty samochodowe

na ulicy Jęczmieńnej nr. 9. k 3252

z oddziału radio-technicznego

wszelki sprzęt radiotechniczny, aparaty odbiorcze najnow. konstrukcji, oraz wielki wybór szematów

Własne warsztaty radio-konstrukcyjne

na ulicy Łaziennej nr. 21.

Stacja benzynowa

na ul. Łaziennej czynna od godz. 7-ej do 22-ej

LOSY

do 1. klasy 15-tej Loterii Państwowej nabyć winni wszyscy w najszybszej kolekturze

Zródło Szczęścia

WARSZAWA, Krak. Przedmieście 37.

Cena losów: 1/4 złot. 10, 1/2 złot. 20, 1/1 złot. 40.

Łaskawe zlecenia prowincji załatwiamy szybko i akuracie odwrotną pocztą.

k 2915 Konto P. K. O. 12655.

Przetarg.

Wydział powiatowy w Nowemmieście nad Drwęcą oddaje w drodze publicznego przetargu

prace brukarskie

(wyłącznie dostawy wszelkiego materiału) i to:

1. około 8000 m² ułożenia półbruku na podłożu piaskowym na bitej nawierzchni na szosie państwowej Nowemiasto-Niem. Brzozie przy Nowemmieście;

2. około 8000 m² ułożenia normalnego bruku na szosie powiatowej z Krotoszyn do Szwarcenowa w Krotoszynach;

3. około 1500 m² zwykłego bruku na szosie powiatowej z Nowegomiasta do Rybna w Kuligach.

Oferty należyce ostemplowane i opieczętowane z napisem:

1. Oferta na prace brukarskie w Nowemmieście, 2. " " " " w Krotoszynach, 3. " " " " w Kuligach,

należy złożyć do dnia 5-go kwietnia r. b. do godz. 12-tej w biurze Powiatowego Zarządu Drogowego w Nowemmieście n/Drwęcą, gdzie też można nabyć słupe kosztorysy oraz uzyskać informacji co do wykonania poszczególnych prac.

Do oferty należy dołączyć list gwarancyjny, opiewający na 5% od sumy kosztorysowej, wpłaconej do Banku publicznego na rachunek Wydziału Powiatowego w Nowemmieście nad Drwęcą jako wadium. d5700

Nowemiasto, dnia 18. marca 1927 r.

Starosta.

Bazanowski.

ZWAPNIENIE ŻYŁ

stan zdenerwowania, zawroty głowy. Prosimy zażądać bezpłatnej broszurki o leczeniu domowym nieszkodliwym **Sa-Nat. Dr. Weise u Dr. GEBHARDA & Co. Gdańsk 117a. k235**

Losy I. klasy 15 Loterii Państw. są do nabycia

Wygrane powiększone z 12 milj. na zł. 16 milj.

Główna wygrana powiększona

z 500.000 na 600.000 zł.

Co drugi numer wygrywa.

Popyt wielki. Przewiduje się brak losów.

Radzimy wszystkim pospieszyć się z kupnem losów naszej szczęśliwej kolektury. Czas nagli!

Cena losów niezmienną t. j.

1/4 zł 40, 1/2 zł 20, 1/1 zł 10. k3099

Zapamiętajcie nasze szczęśliwe adresy:

Jedyna największa, najstarsza i najszybsza kolektura

E. Lichtenstein i Ska

WARSZAWA, MARSZAŁKOWSKA nr. 146

Oddziały kolektury:

Białńska 3, wólewska 43, Nalewki 42.

ŁÓDŹ: Piotrkowska 72 gm. „Grand Hotelu”

Firma egzystuje od r. 1835

Konto P. K. O. dla Warszawy 93-74

Konto P. K. O. dla Łodzi 64209

Szczęście s-ryżja posiadaczom naszych losów.

Kolektura nasza uszczęśliwiła setki tysięcy osób.

W ciągu 14-tych lat Lot. Państw. padły w naszej kolekturze następujące kolosalne wygrane:

Wielka wygr. zł. 200000 na nr. 57918, zł. 50000

na nr. 72883, zł. 50000 na nr. 61282, zł. 15000 na

nr. 75071, zł. 10000 na nr. 40101, zł. 10000 na nr.

15056, zł. 5000 na nr. 70050, 5000 i dużo po 3000,

2000 i 1000 zł. i wiele mniejszych wygranych

Łaskawe zamówienia prowincji załatwiamy zgodnie z naszą tradycją szybko i punktualnie

wysyłając losy oryginal. odwrotną pocztą.

W tem miejscu wyciąć i nam łaskawie przesłać.

ZAMÓWIENIE. S. P.

Do jedynej największej i najszybszej w Polsce kolektury

E. Lichtenstein i Ska.

Warszawa, Marszałkowska 146.

Niniejszem zamawiam do l. kl. 15 Lot. Państw.

..... calych po zł. 40.—

..... półówek po zł. 20.—

..... ćwiartek po zł. 10.—

Należytość za losy wpłać do P. K. O. 93 74 czekiem nadesłanym przez kolekturę.

Imię i nazwisko .....

Dokładny adres .....

Chorzy na cukrzyce

otrzymują bezpłatnie dokładną broszurę Nr. 10. Dr. Hugo Caro, Sp. z o. o., Gdańsk. Oddz. 204c. k2373